ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1949

Vyhlásené: 12.03.1949 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

63.

Zákon

ze dne 23. února 1949

o úpravě právních poměrů některých veřejných zaměstnanců a příjemců odpočivných (zaopatřovacích) platů, kteří zůstali v době nesvobody na území Československé republiky obsazeném cizí mocí.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

§ 1
Následky setrvání na obsazeném pohraničním území.

(1) Zůstaly-li osoby, které byly ve služebním (pracovním) poměru k některému československému veřejnému zaměstnavateli, na pohraničním území Československé republiky nebo na území bývalé Podkarpatské Rusi po okupaci těchto území v roce 1938 nebo 1939, považuje se jejich služební (pracovní) poměr za zaniklý posledním dnem měsíce, v němž došlo k okupaci území, o které jde.

(2) Zůstaly-li osoby, jimž příslušely odpočivné (zaopatřovací) platy z prostředků některého československého veřejného zaměstnavatele, na území uvedeném v odstavci 1 po jeho okupaci v roce 1938 nebo 1939, považuje se jejich nárok na tyto platy za zaniklý posledním dnem měsíce, v němž došlo k okupaci území, o které jde.

(3) Zůstaly-li osoby, jimž byly poukazovány z prostředků některého československého veřejného zaměstnavatele pense a dary z milosti, po případě odpočivné platy, povolené podle volné úvahy, na území uvedeném v odstavci 1 po jeho okupaci v roce 1938 nebo 1939, považuje se jejich nárok na tyto pense nebo dary z milosti za zaniklý posledním dnem měsíce, v němž došlo k okupaci území, o které jde.

(4) Případné pochybnosti o tom, v kterém měsíci došlo k okupaci území podle ustanovení předcházejících odstavců, rozhodne ministerstvo vnitra.

§ 2
Výjimky zákonné.

(1) Účinky stanovené v § 1, odst. 1 nenastávají u osob tam uvedených, došlo-li u nich ještě za doby nesvobody k pokračování ve služebním (pracovním) poměru vůči veřejnému zaměstnavateli buď do 14. března 1939 na neobsazeném území Československé republiky nebo po tomto dni v t. zv. Protektorátě nebo v t. zv. Slovenském státě, byť i se při tom změnila povaha původního služebního poměru nebo veřejný zaměstnavatel. Na dobu případného přerušení se při tom hledí, jako kdyby byla strávena v původním služebním (pracovním) poměru. Zaměstnancům nevznikají však z ustanovení předcházejících vět nároky na doplatky služebních příjmů za dobu nesvobody.

(2) Účinky stanovené v § 1, odst. 2 a 3 nenastávají u osob tam uvedených, nepřevzala-li cizí správa výplatu jejich odpočivných (zaopatřovacích) platů, pensí a darů z milosti nebo odpočivných (zaopatřovacích) platů povolených podle volné úvahy.

§ 3
Výjimky administrativní.

(1) Služební poměr, který zanikl podle ustanovení § 1, odst. 1, může být v případech hodných zřetele obnoven.

(2) Osobám, na něž se vztahuje ustanovení § 1, odst. 2, může být v případech hodných zřetele znovu přiznán nárok na odpočivné (zaopatřovací) platy.

(3) Pozůstalým po osobách, na něž se vztahuje ustanovení § 1, odst. 1 nebo 2, může býti v případech hodných zřetele přiznán nárok na zaopatřovací platy.

(4) Výjimky podle odstavců 1 a 2 lze povoliti jen u osob,

a) které nepozbyly československého státního občanství dnem počátku účinnosti dekretu ze dne 2. srpna 1945, č. 33 Sb., o úpravě československého státního občanství osob národnosti německé nebo maďarské, nebo

b) u nichž v řízení provedeném podle dekretu č. 33/1945 Sb. bylo zjištěno, že nepřestaly býti československými občany (§ 1, odst. 4 a §§ 2 a 5 dekretu č. 33/1945 Sb.).

(5) Nárok na zaopatřovací platy podle odstavce 3 lze povoliti jen osobám, které jsou československými občany.

§ 4
Obnovení služebního poměru.

(1) K obnovení služebního poměru ve smyslu § 3, odst. 1 může dojíti tak, že se v rozhodnutí o tom vydaném vysloví, že se osoba uvedená v § 1, odst. 1

a) povolává k výkonu činné služby ve služebním poměru k původnímu nebo jinému veřejnému zaměstnavateli, nebo

b) považuje za přeloženu do trvalé výslužby, a to buď dnem rozhodnutí o obnovení služebního poměru, nebo, dovršila-li před rozhodnutím o obnovení služebního poměru 60. rok věku, u bývalých soudců 65. rok věku, nebo za účinnosti zákona ze dne 15. dubna 1948, č. 96 Sb., o překládání soudců do výslužby podle věku, 60. rok věku, u bývalých profesorů vysokých škol 70. rok věku, dnem dosažení těchto věkových hranic, anebo stala-li se před dosažením dotyčného věku trvale nezpůsobilou ke službě, dnem vzniku této nezpůsobilosti, po případě dnem jejího zjištění.

(2) Při obnově služebního poměru lze zaměstnance v případech uvedených v odstavci 1, písm. a) zařaditi do nižší platové stupnice nebo stanoviti nižší stupeň služného (platu mu odpovídajícího) nebo vyloučiti ho na určitou dobu ze zvýšení služného, po případě přeměniti jeho služební poměr veřejnoprávní na služební poměr soukromoprávní (pracovní), či služební poměr pragmatikální (regulovaný) na služební poměr smluvní. V případech uvedených v odstavci 1. písm. b) lze výslužné snížiti na určitou dobu nebo na trvalo až o 25 %. Toto snížení nemá však vliv na výměru odvozených zaopatřovacích platů.

§ 5
Hodnocení předchozí doby při obnovení služebního poměru.

(1) Při obnovení služebního poměru hodnotí se zaměstnanci pro úpravu služebních a platových poměrů a pro účely pensijního zaopatření celá doba započitatelná ke dni zániku dřívějšího služebního poměru vyslovenému v § 1, odst. 1, po případě doba započtená k témuž dni podle příslušných předpisů.

(2) V případech hodných zřetele může býti při obnovení služebního poměru zároveň povoleno, aby byla zaměstnanci pro úpravu služebních a platových poměrů a pro účely pensijního zaopatření zhodnocena též:

a) doba skutečně konané veřejné služby na území obsazeném cizí mocností,

b) doba ode dne odchodu (odstranění) z této služby, pokud by k němu nebylo došlo nebýti okupace, až do dne jejího skončení, a

c) doba, po kterou po skončení okupace nemohl bez vlastního zavinění nastoupiti činnou službu.

(3) Bylo-li při obnovení služebního poměru rozhodnuto, že se zaměstnanec podle ustanovení § 4, odst. 1 písm. b) považuje za přeložena do trvalé výslužby, je možno povoliti hodnocení dob uvedených v odstavci 2 nejvýše do dne, od něhož se považuje za přeložena do výslužby.

§ 6
Opětné přiznání nároku na odpočivné (zaopatřovací) platy.

V případech, kde dojde k opětnému přiznání nároku na odpočivné (zaopatřovací) platy, lze zároveň vysloviti, že se výslužné nebo vdovská pense snižuje na určitou dobu nebo na trvalo až o 25 %. Ustanovení § 4, odst. 2. poslední věty platí tu obdobně.

§ 7
Přiznání nároku na zaopatřovací platy.

(1) Pozůstalým po osobách uvedených v § 1, odst. 1 a 2 lze přiznati v případech hodných zřetele nárok na zaopatřovací platy za předpokladu, že

a) by jim tento nárok jinak - nebýti účinků stanovených v § 1 - v případě úmrtí těchto osob příslušel, a že

b) lze míti za to, že by byl obnoven služební poměr těchto osob nebo jim znovu přiznán nárok na odpočivné (zaopatřovací) platy podle ustanovení § 3, odst. 1 nebo 2, § 4 nebo § 6, kdyby nebyly zemřely před účinností tohoto zákona.

(2) Přizná-li se nárok na zaopatřovací platy pozůstalým po osobách uvedených v § 1, odst. 1, platí ustanovení § 5 obdobně.

(3) Vdovská pense může býti snížena na určitou dobu nebo na trvalo až o 25 %. Ustanovení § 4, odst. 2 poslední věty platí obdobně.

§ 8
Finanční účinnost opatření podle § 3.

(1) Finanční účinnost opatření učiněných podle ustanovení § 3, odst. 1 nastává prvním dnem měsíce po dni opětného nastoupení činné služby po obnovení služebního poměru; nastoupil-li zaměstnanec činnou službu prvního dne v měsíci, nastává finanční účinnost rozhodnutí o

obnovení služebního poměru tímto dnem. Finanční účinnost opatření učiněných podle ustanovení § 3, odst. 2 a 3 nastává prvním dnem měsíce po dni rozhodnutí.

(2) Pokud bývalý zaměstnanec byl již před rozhodnutím o obnovení služebního poměru zatímně povolán k výkonu činné služby nebo byla jemu, po případě pozůstalým po něm, vyplácena záloha na odpočivné (zaopatřovací) platy nebo zálohový příspěvek na výživu, může býti v opatření učiněném podle § 3 posunuta jeho finanční účinnost až ke dni nástupu činné služby nebo ke dni výplaty první zálohy. Při výměře doplatků se však v takovém případě odečtou veškeré platy a zálohy, vyplacené zaměstnanci, po případě příjemci záloh z veřejných prostředků, a příjmy, které získal za tutéž dobu ze své výdělečné činnosti.

(3) Osobám, jimž vzniknou platové nároky z opatření učiněných podle § 3, nelze zásadně poskytnouti doplatky za dobu nesvobody. Výjimečně lze jim však přiznati v řízení podle tohoto zákona odškodnění podle obdoby § 6 dekretu ze dne 17. srpna 1945, č. 53 Sb., o odčinění křivd československým veřejným zaměstnancům, vznikly-li jim za podmínek stanovených §§ 1a 4 uvedeného dekretu škody uvedené v § 5, písm. f) a g) téhož dekretu nebo škody obdobné. U zaměstnanců, kteří byli v den, kdy jim škoda vznikla, v činné službě, hodnotí se vždy též doba uvedená v ustanovení § 5, odst. 2, písm. b).

§ 9
Příspěvky na výživu.

(1) Nedojde-li k opatření podle § 3, lze ve zvláště odůvodněných případech povoliti osobám uvedeným v § 1, odst. 1 nebo 2 na určitou dobu nebo na trvalo příspěvek na výživu podle obdoby § 98 zákona ze dne 25. ledna 1914, č. 15 ř. z., o služebním poměru státních úředníků a zřízenců (služební pragmatika).

(2) Za podmínek uvedených v odstavci 1 lze povoliti příspěvek na výživu rodinným příslušníkům osob uvedených v § 1, odst. 1 nebo 2 (pozůstalým po těchto osobách, po případě bývalým rodinným příslušníkům), pokud by jim jinak v případě úmrtí takové osoby příslušel nárok na zaopatřovací platy nebo mohl býti podle příslušných předpisů povolen zaopatřovací plat podle volné úvahy.

(3) Povolení příspěvku na výživu podle odstavce 1 se považuje s hlediska předpisů o přestupech v sociálním pojištění (zaopatření) za přeložení do výslužby s řádnými odpočivnými (zaopatřovacími) platy.

(4) Příspěvek na výživu podle odstavce 1 nebo 2 lze povoliti jen osobám, které jsou československými občany.

§ 10
Přihláška.

Rozhodnutí podle §§ 3 a 9 lze učiniti jen na přihlášku, která musí býti podána ve lhůtě tří měsíců ode dne vyhlášení tohoto zákona. V odůvodněných případech může ústřední úřad prominouti zmeškání této lhůty. Přihlášky jsou osvobozeny od kolkových poplatků.

§ 11
Místo podací.

(1) Přihlášku jest podati u posledního osobního úřadu nebo jeho nástupce, a není-li ho, u příslušného ústředního úřadu. Posledním osobním úřadem se rozumí u osob uvedených v § 1, odst. 1 úřad, který byl jejich osobním úřadem ke dni zániku jejich služebního (pracovního) poměru, u osob uvedených v § 1, odst. 2 úřad, který jim vyměřil odpočivné (zaopatřovací) platy.

(2) Není-li úřadu příslušného podle předchozího odstavce, podává se přihláška u ministerstva vnitra, které určí v dohodě s ministerstvem financí úřad příslušný k jejímu projednání.

§ 12
Místo rozhodující.

(1) O přihláškách rozhoduje příslušný ústřední úřad v dohodě s ministerstvy vnitra a financí.

(2) O přihláškách zaměstnanců bývalé územní samosprávy nebo pozůstalých po nich rozhoduje ministerstvo vnitra.

§ 13
Všeobecná ustanovení.

(1) Veřejnými československými zaměstnavateli podle tohoto zákona se rozumějí

a) stát,

b) svazky lidové správy (bývalé územní samosprávy) a jiné korporace veřejného práva a nadace,

c) ústavy, podniky, fondy a zařízení, náležející subjektům uvedeným pod písm. a) a b) nebo jimi spravované.

(2) Tento zákon se vztahuje i na osoby, jejichž služební a platový poměr byl v roce 1938 upraven podle učitelského zákona a na profesory diecesních učilišť theologických (§ 211 platového zákona); na duchovní kongruálních církví se vztahuje obdobně potud, že na místě účinků uvedených v § 1, odst. 1 a 2 nastává u nich zánik nároku na doplněk kongruy. Pro obnovení tohoto nároku platí obdobně ustanovení § 3, odst. 1 a 2.

(3) Nedotčen zůstává zákon ze dne 6. března 1946, č. 72 Sb., o úpravě některých právních poměrů důstojníků a rotmistrů z povolání a o převzetí některých osob do československé branné moci, a ustanovení zákona ze dne 19. prosince 1946, č. 255 Sb., o příslušnících československé armády v zahraničí a o některých jiných účastnících národního boje za osvobození.

§ 14

(1) Opatření a rozhodnutí, jimiž byly upraveny služební a platové (pensijní) poměry osob, na něž se vztahují ustanovení § 1, odst. 1 až 3, podle dosavadních předpisů platných na Slovensku, považují se za opatření a rozhodnutí učiněná podle tohoto zákona, pokud z nich neplyne pro zaměstnance větší míra práv a nároků, než lze podle tohoto zákona přiznati; přeplatky vzniklé na podkladě takových opatření nebo rozhodnutí v důsledku tohoto ustanovení se nevymáhají.

(2) Pokud se zaměstnanci dostalo opatřením nebo rozhodnutím uvedeným v odstavci 1 menší míry práv a nároků, než lze podle tohoto zákona přiznati, může požádati ve lhůtě stanovené v § 10 o přezkoumání takového opatření nebo rozhodnutí s hlediska tohoto zákona.

(3) Pokud se v případech uvedených v odstavci 1 zjistí, že u osoby, o kterou jde, nejsou splněny podmínky stanovené v § 3, odst. 4, písm. a) nebo b), může vláda k návrhu příslušného ústředního úřadu, po případě ministerstva vnitra, taková opatření nebo rozhodnutí zrušiti.

§ 15

(1) Vláda může nařízením všeobecně zmocniti ústřední úřady, aby obnovovaly nárok na odpočivné a zaopatřovací platy u určitých, stanovenými znaky přesně vymezených skupin bývalých příjemců těchto platů.

(2) Na návrh příslušného ústředního úřadu učiněný v dohodě s ministerstvy vnitra a financí může vláda k zamezení nesrovnalostí povoliti, aby se podle ustanovení §§ 3 až 9 obdobně postupovalo i v případech, na něž se ustanovení § 1 nevztahuje, a stanoviti pro takový postup směrnice.

§ 16

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provedou jej ministři vnitra a financí a v dohodě se zúčastněnými členy vlády.

Gottwald v. r.

Dr. John v. r.

Zápotocký v. r.

Nosek v. r.

Dr. Dolanský v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.